

HuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFiHuFi

Hungária fiataljai Ifjúsági rovat

Rakd el a HUFI minden számát úgy, hogy - mint kis „könyvecske” - a kezed ügyében legyen.
A néprajz, néptánc, cserkészélet gyöngyszemeit gyűjtögetjük számodra!

2009. „A Csitári hegyek alatt” FÁKLYÁSMENET- MOZAIKOK

Egymás mellett, kéz a kézben, magyarságunkért!

1. rész

Egyes szavak, gondolatok nem aludhatnak el a gyenge emlékezet sötét ládáiban. Vannak olyan tanúságtételek, amelyek alapkövekké változva megrendíthetik életünk elkövetkező éveit. Olyan vallomások, amelyek által feloldódnak a kételyek, eltűnnek a félelmek és válaszok alakulnak ki. Hiszen nincs annál korszerűbb tett, mint amelynek ideje bekövetkezett.

2009-ben a józanságnak és a legerősebb összetartásnak az ideje jelentkezik! Minden magyar tudja, hogy az egyetlen kiút ebben rejlik. Összefoglalva, három szó kerül az ujjam alá: *béke, öntudat és szabadság!* Hogy minden magyarszármazású fiatal észrevehesse, milyen kincse van, milyen hagyatéokra kell rendületlenül vigyázni, s milyen elodázhatatlan feladatot vesz a vállára.

Megkérdeztük a szétszórt magyarokat, hogy mit kívánnak a magyarság számára... Jöttek is százával az üzenetek, a versek, az imák, a legtisztább óhajok! A következő szívtartalom nem könnyen emészthető. De táplálék, e szétszórtság jelene és fájdalma, a fohászok összegezése! Gondolkozni való. Csak lassan, nyugodtan és átgondolva kellene elolvasni, amit és honnan írták a felkért emberek azt, amit október 25-én elmondunk az olivosi tiszteletadás alatt. A világ minden sarkából beérkezett gondolatokból közlünk néhányat:

- „A dal a lélek vigasza. Táplál, éltet, gyógyít, vigasztal. Ha mi, magyarok magyarul, magyar dalt énekelünk, nemcsak magunkat boldogítjuk vele, de másoknak is elmeséljük, amit csak mi tudunk, Kodály Zoltántól: *Vannak a léleknek régiói, ahová csak a zene világít be!*”

Dr. Fehér Anikó karnagy, népzene kutató, Magyarország

- „Ahogy álltam a 301-es Parcella előtt (*), a szívem szakadt arra a gondolatra, hogy egy magyar ilyent tudott tenni egy másiknak. Magyarországon született ifjúságnak, illetve külföldön született magyarszármazású ifjúságnak tudnia kell, hogy miért is történt ez a gyalázat.”

Kovács Péter, Melbourne, Ausztrália
(* Jeleképes sírkő az elesett 56-os szabadságharcosok emlékére (Magyarország)

- „A magyarság igaz múltjának ismerete, az ősök tisztelete és a hajlíthatatlan egyenes gerinc a jövőnk záloga. Ehhez kérünk az egész nemzet és minden magyar számára közbenjárást Babba Máriától (Szűz Máriától, Boldogasszony Anyántól), és ehhez kérjük a Jóisten áldását.”

dr. Deli Árpád (Piliscsaba, Dobogókő)

- „Szabadon választható, okos és becsületes vezetőket kívánok minden magyar közösségnek, legyen az Magyarországon belül, vagy a határain túl.”

Lomniczy József, Bs. Aires, Argentína

- „Azt kívánom, hogy a magyar fiatal, bárhol is él, ismerje meg igaz, hősi, dicső múltját, történelmét, amely még most áll feltárás alatt, de amely bizonyítja, hogy a világ egyik legősibb, az Úr által kiválasztott népéhez tartozik; továbbá őrizze meg nyelvét, amely a leglogikusabb, legősibb (egyetlen ragozó) nyelv a világon; mindezekre legyen méltán büszke, de sohasem elbizakodott, hanem mindig kérje a Magyarok Istenének, Jézusnak, és anyjának, a Boldogságos Szűz Máriának segítségét, és akkor boldog, megelégedett és teljes életű lesz!”

Hegedűs Endre gyógyszerész, Magyarországról

- „Kedves magyar Testvérek! Kívánom, hogy magyar anyák szüljenek sok gyermeket, és neveljék őket szabad, őszinte, szorgalmas, a hagyományaira büszke és a családja, társai és a Jóisten előtt alázatos magyar emberré! Ha ez a kívánság teljesül, akkor lesz remény arra, hogy az az érték, amelyet a Teremtő ránk bízott, épségben megéri a jövőt. Ebben a feladatban a lakhely nem számít. Egy magyar szempár Argentínában ugyanúgy csillog, mint bárhol máshol a világban.”

Káplár Tamás

(a Folkrádió nevében), Budapest

- „Kívánságom az, hogy a külföldön született, már harmadik és negyedik generáció felfogja, mekkora érték magyarnak IS lenni és a magyar nyelvet megőrizni.”

Lomniczy Mátyás cst. körzeti pk., Argentína

- „Kedves Cserkésztestvéreim! Gondolatban Veletek vagyok ezen a rendkívüli napon, amikor hazánk 56-os szabadságharca évfordulóján arra próbáljuk emlékeztetni az országot, ami összefog minket magyarokat. Mert elválaszt minket egymástól a nagy időbeli és térbeli távolság, de nem engedhetjük, hogy a lelki távolság is éket verjen közénk. Mi, akik a szabad világban nőttünk fel, nagy ajándékot kaptunk: az országok befogadtak bennünket. Nyílt szívvel, jószándékkal befogadták a tengernyi idegent, mindannyian otthonra találtunk, származási, faji, színbeli megkülönböztetés nélkül. És argentinékné, USA-iként, de egyben magyarként élhetünk. Ez az, ami Európában, és benne Magyarországon nehezen érthető, de ami nélkül nem lehet békés, harmonikus nemzeti élet. A tolerancia, egymás megértése élményét kívánám minden magyarnak és nem magyarnak, kormányoknak és polgároknak egyaránt: a különbségek elfogadását, az építő szándékot, a jóindulatot. Ezt kérem az Úrtól az októberi szabadságharc ötvenharmadik évfordulóján.”

Némethyné Kesserű Judit cscst., USA

- „Ifjúságunkért imádkozom, Uram. Add, hogy becsületes, erkölcsös, hívő, testben és lélekben egészséges, az életre szellemileg és gyakorlatilag jól felkészült emberekké nevelkedjenek. Mert ők fogják megalkotni a nemzet jövőjét. Add, hogy a magyarság iránti ragaszkodás áthassa őket, bárhol is élnek: Magyarországon, az elszakított területeken, vagy akár külföldön. Add, hogy a széthúzást behelyettesítse az összetartás, az önzést egymás támogatása. Mutasd meg nekik, Uram, az utat, amely nemzetünk felemelkedése felé vezet és adj nekik akaratot, erőt és kitartást, hogy ezt az utat kövessék.

Dömötör Gábor cscst., USA

(Folytatás következik decemberben)

Havi „HUFImondat”:

Láttam már hegyeket sírni, fészkeket leszakadni a reszkető fákról, láttam egeket könnyezni a szomorúságtól És láttam embereket roskadni: a csalódástól. (ZK)

Olvasunk... és gondolkozunk:

A moderátor „moderált”

Hidegen fújnak a szelek, Azok nem jót jelentenek...

(széki népdalrészlet - Mezőség)

Micsoda szelek, s mégis hiányos a levegő... 2009 vége vágat felénk. Bocsnát - de mit nem szabad? Kimondani, hogy magyar vagy?

Azt sem, hogy másképp látod a dolgokat, mint a megengedett álláspont? Fojtogat az értelmetlen szabály? Ki birtokában élünk? Kié a föld, kié a gondolat, ki figyeli szívdobogásunkat? Milyen szennyes érdekek kormányozzák az eszméket? Késéles kérdések. Sajnos magyar kérdések is.

Minden téren, minden országban a hétköznapiak rácsok mögé szorulnak. Tüntetések lepik el a városok utcáit, a szegénység növekedése fárasztja a népeket. A planétánk átmelegedése következtében messiáserejű viharok szakadnak ránk, és földrengés, olvadás, cunami a mindennapi szókinccsünk állandó kifejezései. Felháborító újabb és újabb etnikai üldözések lángolnak fel, még olyan régiókban is, ahol már úgy tűnt, hogy végre békében és tiszteltben lehet élni. Mintha egy seb sem gyógyult volna be...

Hát nem. A sebekből újból vér folyik. Ilyenkor kell az emlékezet. Az elásott tanulság. A megszólalás. Csakhogy nem olyan egyszerű. Nem igazi a szabadságunk sem. Moderálnak. S azokat is moderálják, akik moderálnak. Mindenki tudja, s aki nem tudja - sejtí. Aki sejtí fél, és aki fél, az nem tesz. Hová vezethet ez az út?

Népdalaink poétikája igen bölcsen és évszázadok óta jegyzője a valóságnak. Metaforikus szépséggel táncoltatják a csodás dallamok az örömet, a gondot, a fájdalmat és a veszteséget. A magyar népdal iskolaterem, meleg, családi otthon - de börtön is. Ha ismerjük népdalainkat, ha az idővel szájról-szájra mennek tovább, nincs feledés, sem letagadás. Bennük minden le van írva, örökre. A legszebb nyelven: magyarul.

Az egyik legerősebb kötődés az, amely megőrzött, amely nem múlik el és mégkevésbé korlátozható. Nincs szabadabb a népdalnál. Pedig nem hallgat el az égvilágon semmit! Olyan kincs, mint egy mese, amelynek nyitott a vége. A népdal azé, aki éneklí: a hanghoz simul a dallam, hozzáigazodik míg a szavak történeteket rajzolnak. Viszont ha többen énekelnek együtt, zoltár lesz belőle!

És mi, magyarok énekelünk. Ez világszerte jellemző ránk! Dalos nép vagyunk, táncos nép. Hagyományunk erősödik a világon, mindenhol ahol magyarok vannak! Az egész Kárpát-medence területén fáradságot nem ismerve működnek, fellépnek, oktatnak az adatközlők. Olyan emberek, akiknek megbízásuk az őrzés! Kevés nemzetnek népdalkincse terjed

úgy s annyira, mint a miénk. Az interneten szüntelen felújított kiadásokban, számtalan cd-ben gyűjtjük és gyűjtjük tovább népdalaink szövegét, hogy méríthessen belőlük minden magyar. Hogy cserkészaink valódi regölés szellemében sajátíthassák el a magyar nyelv titkait. A régi szép, igazán magyar kifejezéseket, a régiók tájszólásait, a szokások világát, a táncok egyedi hangulatát és ritmusát.

A népdal nevel, ápol és vigaszt ad. Táplál és összehoz. Jellemnevelő és az Istenhez vezet. Kifejezi a hazafiságot, visszaidézi a múltat és tanácsot nyújt a jövőnek is. Neveket örökít meg, településeket ábrázol, tájakat fest le akár a legihletesebb művész ecsete. A klasszikus szerzők mindenkortól méríthettek belőle. Az elmúlt évtizedekben a rockhoz is csatlakozik, inspirál, valamint gyönyörű feldolgozásokkal több fiatal réteghez közeledik. Új versekhez adja kölcsön dal-lamait, sőt verstartalma új kompozíciók szövegeivé válik. Él. Nincs ellene kifogás, mert egyszerűen - mindenkié!

Sok nemzedék már úgy ápolja, hogy meg is tudja nevezni hova való egy népdal. Már felismerik ha hallják. Meg tudják különböztetni melyik erdélyi, vagy felvidéki, vagy dunántúli... s ehhez az információhoz sokkal könnyebben közeledik a néprajztudás, a történelem átfogó fogalma, a magyar tények helyesebb kezelése.

A népdallal üzenetközlők lehetünk, szabadon éneklő erdei madarak, és a népdalozást nem lehet moderálni! Betiltani? Örület lenne! Egy néptől sem lehet elvonni az éneklést! Minálunk az éneklés zengő ima, kitartás és szabadság!

Jusson eszünkbe, hogy s miért kezdődtek a közkedvelt női „karikázók” is: *hogy kimondhassák a férfiaknak mindazt, amit a régebbi élet rendje nem engedett meg...*

Karácsony előtt újból találkozunk.

Zólyomi Kati

(Sok oldalt foglalnának el a köszönetek: Kodály, Bartók, Kallós, Lányi, Dömötör, Martin, Lajtha, Kós, Andrásfalvi, Falvay, Novák, Sebő, Pávai, Panek, Sebestyén... nem folytatom...)

Zavaros a Nyárad vize, nem tiszta, Ráveztem fakó lovam, nem issza. Hogy is inná, mikor olyan zavaros, Nem vagyok én véled babám szabados.

(Jobbágytelkei népdalrészlet - Marosszék - Székelyföld)

MAGYAR NÉPTÁNCSMOZGALOM

Regöseink Magyarországon és Erdélyben

Harmadik krónika

(Képanyag: K. Miki)

Múlt számunkban már beszámoltunk arról, hogy 2009. július 5-14 között 14. alkalommal került megrendezésre a **Vendégségben Budapesten – Határon túli magyar fiatalok**

találkozója. A szervezőknek az elmúlt 13 év alatt sikerült számtalan Kárpát-medencei, izraeli, svédországi és baltikumi magyar közösséggel és magán-személlyel partneri, baráti kapcsolatot

alkaloztatni, így 2008-ban már 18-20 ország közel 700 magyar fiatalját láttuk vendégül. Azonban más európai régiókban, valamint az amerikai kontinensen élő magyarság körében egyelőre csak

minimális kapcsolatrendszerrel rendelkeztek. Az idén kb. 800 fiatal seregett össze 29 országból, és első ízben voltak a meghívottak közt a mi dél-amerikai fiataljaink is! Szerk.

Így folytatódott az út:

AZ ERDÉLYI ÚT

Míg a „Vendégségben Budapesten” résztvevőinek a zöme hazafelé indult július 15-én és vége lett a magyarországi látogatásnak, mi csak az út közepénél tartottunk.

Mindent összekapoltunk és busszal indultunk Kelenföldről a magyar-román határ felé. Most nemcsak a Regösöknek volt megadva a lehetőség, hogy egy ilyen „ráadásturné” részt vegyenek, hanem a **Tündéerkert** Uruguayi Magyar Néptáncgyűttes képviselőinek is.

Első megállásunk **Bánffyhunynánál** volt, ahol **Kismihály Zsolt** kalotaszentkirályi barátunk felszállt a bérelt kisbuszunkra, hogy végig kalauzoljon Erdélyben, akárcsak 2005-ben. Most ismét segítségét kértük - és vállalta. Ezért is nagyon hálásak vagyunk!

Elég nagy késéssel indultunk tovább **Szék** felé. Nem férne be egy számba, hogy leírjam mindazt, amit tettünk, íghát a legfontosabb eseményeket és tapasztalatokat mesélem el.

A széki múzeumban: ↑ a leánycsokor... ...és ↓ a legények

Széken a csoport fiatalabb tagjai észrevették, hogy 2005-ben már arra jártak a Regösök, hisz a templom vendéglőjében megtalálták az aláírásainkat! Meglátogattuk a tájházat, és a kocsmában is volt szerencsénk a helybéli fiatalokkal megismerkedni és velük dalolni.

Argentínok és uruguayiak a széki múzeum előtt
Majd **Magyarvistan** egy kedves Kati nénivel találkoztunk, és a földút melletti kis fa alatt mesélt nekünk fiatal

Az egész csapat Kati nénivel, háza előtt

Házi füstölt szalonnával, a kertből szedett újhagymával és kenyérral is megvendégl. Szíve nagysága hihetetlen volt, ezt mi tapasztaltuk!

Magyarvistan, daliás táncosaink b.-j.: Kerekes Miki, Bonapartian Edi, Bonapartian Dani és Ughy Viktor meglátogatták **Mundruc** híres néptáncos és tanár sírját. Csizma sírkő

Magyarvalkón táncházon vettünk részt, de mire odaértünk azzal szembesültünk, hogy a cigányok nem húzzák már többé, mert hazamentek. Akkor magánóra tettük CD-inket, és a falusi fiatalokkal mulattunk egy ideig.

Magyarvalkón, a templom tornyából b.-j.: Lomniczy Melinda, Szentiványi Juci és Mihályfy Kinga csodálják a tájat

Kalotaszentkirályon pedig kalauzunk Zsolt intézkedett, hogy a „Falusi Napokon” részt vegyünk. Délután egy román táncgyűttessel és egy tornacsoport előadásával együtt boldogítottuk a szentkirályi népet. A bemondó különös kéréssel fordult a falusi emberekhez, mégpedig, hogy pálinkát gyűjtsenek az utazó argentin táncosoknak, akik szomjaznak. Sajnos csak tréfából mondta...

Főpróba Kalotaszentkirályon

Miután Kalotaszentkirálytól elbúcsúztunk, Székelyföld felé indultunk, pontosabban **Csikcsomortánba**. 2002-ben ismertük meg Bonapartian Edivel és Szeley Sanyival a **Petres** családot. Lányuk, **Enikő** volt az ottlétünk szervezője. Félreértés adódott a program szervezésében (július 21-23 helyett mi július 20-22 között mentünk). A fellépésünket 22-re híresztelték. Ezért még azt is megéltük, hogy mi magunk regöljük előadásunkat 21-ére. Népviseletbe beöltözve, lovas szekerekre felülve, körüljártuk a falvakat, hogy aznap estére jöjjen el mindenki. Az emberek már legalább 20 éve nem láttak ilyesmit. Előadásunk után többen meghatódottan közelítettek meg minket megköszönni az ilyen érdekes eseményt, amit ráadásul Argentínából érkezettek követtek el!

Regölés: a fellépési dátumváltozás híresztelése. Ilyen szekereken jártuk végig a közeli falvakat, különböző népviseletekben

Egyik szekéren: Simone Anni /bogyzslói/, Pérez Leidemann Naty /bonchidai/, Roglich Naty /kalotaszegi/ népviseletben

Másikon b.-j.: lányok: Mihályfy Kinga /szatmári/, Lomniczy Melinda /bogyzslói/, fiúk: Bonapartian Dani és az uruguayi, Federico Baltar táncosnár

De még ne haladjunk tovább. Az előadásunk elején félig telt terem volt. Ahogy elkezdett sötétedni és a Csikpál-falvi Művelődési Házból kihallatszott a zene, férfiak-aszszonyok végeztek a tanyai munkával és közeledtek. Így a végén telt teremmel fejeződött be az előadás, energiatöltő tapsot kaptunk, és szebbnél szebb gratulálást. A Regösök nívós előadása mellett Frigyes (azaz Federico, a **Tündéerkert** együttes táncosnára) is kapott külön megérdemelt tapsot.

Belépőmentes volt az előadásunk, de az összeget, amit az emberek számunkra összegyűjtöttek, a Regös a Csikcsomortáni Művelődési Központ felépítésére adományozta, még ha csak egy ablakra is lesz elég. Előadásunk után a **Petres család** csürjében aludtunk. Különlegesen jól ki tudtuk pihenni magunkat a nekünk bizony nem gyakori szénás szobában!

Mielőtt visszaindultunk Kalotaszentkirály felé, meglátogattuk **Gyimesföldet**. Az 1000 éves határhoz is elérkeztünk, és érdekes módon ott is éppen falusi napokat ünnepeltek. Így eredeti gyimesi népviseleteket láthattunk!

Gyimesközéplek: népviseletes fiatalok felvonulása a falusi napokon

Sajnos, mint minden útnak, ennek is elérkezett a vége. Visszatartunk Magyarföldre, de a csoportnak a legnagyobb része itt vette észre, hogy mennyire hasonlítunk mi, argentin magyarok az erdélyi magyarokhoz. Nekik román cégnél a munkájuk, nekünk itt argentinál. Ők románul tanulnak az iskolában, mi itt pedig spanyolul. De a magyar érzést azt úgy érzik, mintha sohasem lettek volna más országból, csakis Magyarországról. [Hiszen ott őshonosok, Nagymagyarországon! Szerk.]

Hálás köszönetünket küldjük ismét **Kismihály Zsolt-nak**, egész családjának, és a **Petres családnak**, mert ők tették lehetővé, hogy ilyen tapasztalatokat gyűjtsünk. **Keli** sem maradhat hátra, a kedves sofőrünk, aki nagy **mate** kedvelő lett, miután megismerte az argentinai magyarokat!

Reméljük, ilyen út újból adódhat majd - talán Felvidék vagy Vajdaság térképe is kezünkbe kerülhet, hogy más alkalommal oda is ellátogassunk!

Kerekes Miki

Gyimesbükkön, az 1000 éves határnál. Lent jobbra a kalotaszentkirályi Kismihály Zsolt (erdélyi útszervező) [mellette szerző], középső sor, bal első a csikcsomortáni Petres Enikő vendéglátó és fellépési szervező

SZÉP ÉLETV, CSERKÉSZÉLETV

„Szabadba fiúk, a nap arca nevet...”
- csupán nem látszik a felhőktől!

Október 10. Szürke, esőre álló szombatreggel... kilencet üt az óra (vagyis jelzi a digitális számcsonka a mobil telefonokon...), és a zöldre átfestett homlokzatú cserkészház mellett álmos, de bizonyára jó hangulatnak örvendő egyenruhás társaság találkozik. Szemükben még látható az előző esti szórakozás csipája, de mégis jókedvűen köszönnek egymásnak a háromnapos kirándulásra induló magyar cserkészek.

Annyira szembeötlő, hogy mélyen összezoktak az együttműködés során. Az is, hogy eddigi életüket osztották meg jóbanrosszban egyaránt, nehézségben, vidámságban, mint ahogy a házasságot kötik megfogadják, hogy hűségesek lesznek egymáshoz és kiállnak az örökölt de átvett célok mellett is.

Micsoda folyamat ez élet! És milyen más a *külföldi* magyar cserkészélet! Csak az érti meg, így, természetességgel, aki benne nőtt fel, aki ennek része, aki számára ez az élete egyik legalapvetőbb kockája.

Persze az idők változásának befolyása hozzánk is eljutott, minálunk is sokminden átalakult. De folytatódik, és ez nem éppen kevés! Mert az is előfordulhatott volna, hogy valamikor megszakad a vezetői lánc, és rendre elmarad lassan-szépen a cserkészfoglalkozás is. Miközttünk is bujkál a felszívódás szelleme, a lármaszavak figyelmeztetnek s *ijesztgetnek* ugyan, de *nem ijesztenek el!*

A most eljövendő nyáron két vezetőképzőtábor is lesz, amelyek miatt elmaradnak a hagyományos csapattáborok. Ezért ez a háromnapos hétvégé ideális, hogy sátoros kiruccanás történjen. Olyan szerencsések vagyunk, akik Buenos Airesben lakunk! Itt terül el mellettünk a szépséges La Plata folyó, szinte percnyire vagyunk a gyönyörű Deltától is!

A szigetek varázsos légkört biztosítanak a vadregényes cserkészkedéshez. A "Papel Prensa" birtokán számunkra minden alkalmas: erdők, tisztások, csobogó patakok, a legteljesebb csend - a nagyváros mellett! Természet és béke! Van-e izletesebb a tábortól, kellemesebb a fák, a nedves föld illatánál, bensőségebb a táborban? A *colectívok* zaja helyett az ciripelő tücskök mellett lehet beszélgetni és közben játszó hangokat hallani a rengetegben... Elmerengni a lombok mögötti csillogó ég alatt. A békák s esti madarak hangja a legcsodásabb altató muzsika a világon! Mekkora lehetőség ez az ember számára! Kikapcsolódás, nevelés - és öröm!

A harminc fős kis csoport elindul, számtalan mindenféle nagyságú csomagocskával, a mindig új ízű kaland felé. Tudjuk: vigyáznak egymásra. Tudjuk, hogy a program tartalmas, építő és ártatlan; hogy élvezik egymás társaságát. Tisztelik az oly sok éve fel-felújuló hagyományt, amely által egyenesebb és talpraesettebb egyénként járhatják ezt a szürke világot. Keretmeséjük Amerika „felfedezését” alkalmazza, s ezért az induláskor a sorakozásnál eredeti jelmezzel köszöntött mindnyájukat Kolumbusz Kristóf a spanyol királyok kíséretében. Feladatokat osztottak ki az őrsöknek, és a zsenge szél integető karokat formált a cserkészotthon melletti fenyőcskék lombjából.

Pá-pá, jó munkát! Mégjobb szórakozást, egészséget és élményt kívánunk!

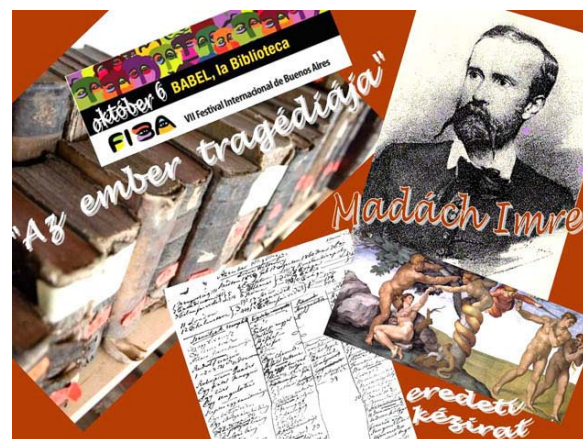
Zólyomi Kati cst.
(a búcsúztató krónikás)

Lapzártakor: szakad az eső a kirándulók sátraira! A viharos szél rázza a fákat és fenyégetően lobogtatja a duplatetőket... Hideg van, de... „erdő-mező ázik, a cserkész nótázik...!”

Női szemszögből, egy „férfias” világ felfogásáról:

B A B E L “la biblioteca”

Madách Imre, a varázsló,
az elgondolkozató,
az alkotótehetség
egyik remeke...

A fantáziadús hangulat azonnal visszatolódott a XIX. századba: ezt tette a jellegzetes, korhű stílusú, fehérre meszelt lapos épület. A Cornelio Saavedra könyvtár termei már várták a furcsa magyar nyelv lejtését. Tudták, hogy egy, a serdülést alig túlhaladó író remekművet fogalmazott s képzelt el a magyarság számára.

Ujabb, teljesen különös előadás része lehettem. Zsuzsó (főszerkesztőnk) felhívására és Buenos Aires városa szervezésében, a “BABEL, la Biblioteca” rendezvénysorozat első kiadásán magyar nyelven olvastuk fel Madách „Az ember tragédiája” utolsó színetét.

Négyen adtuk hangunkat, hogy a remekmű alakjai ismét meglevedjenek. Dombay Jenci remegtette meg az ÚR szavait, Kiss Péter LUCIFERként gúnyolódhatott, miközben Fóthy Gyuszkó szólaltatta meg ÁDÁMOT, jómagam pedig ÉVA lágyságát és tiszta józanságát kellett bemutatnom. Mert tudjuk, hogy a világ és az emberiség kezdete óta a nők mellékszerephez voltak kötve, viszont azóta - és még mindig! - kimutathatták felfoghatatlan erejüket, szívósságukat és egyenjogúságukat!

Údítóen eredményesek voltak gyakorlataink a felolvasás előtt. Valóban mély irodalomértelmező órákat oszthattunk meg! A Hungária 1. emeletén, a tanácsszobában találkoztunk háromszor is. Élvezettel emésztettük meg a nehéz, régies, méltóan magyar szavakat; párhuzamokat vontunk a „tragédia” jelenetei-üzenetei és az emberiség mai dilemmái közt. A sokszori olvasás eredményeképpen a „nyelvakadozás” szépen eltűnt, és annyira fellelkesedtünk a darabban, hogy még a jövőbeli esetleges teljes előadását is latolgatjuk...

Október 6 volt a kiválasztott dátum. A Saavedra könyvtár környezete, a régi polcok, a székek - minden alkalmas volt a hangulathoz. A kis helyiségben éppen-hogy befértek az érdeklődők, valamint a minket kísérő - kevés - magyar is.

Bevallom, kíváncsi voltam. Hiszen ilyen még nem fordult elő Argentínában. A hallgatóság szépen kinyomtatott fordítást kapott, így követhette a nehéz párbeszédet miközben megismerkedhetett a magyar szavak hangzásával is. Mind a négyen egyforma, kékfedes kötetből

olvastunk fel: az ismert, Délamerikai Magyarság 1951-es kiadásából.

A felolvasást kiegészítettük egy megzenésített verssel (József Attila *A hetedik*), amelyet Blahóné Honfi Juló és Fóthy Gyuszkó éneke és Lajtaváry András gitárisérete tettek szebbé. A végén Zsuzsó igen értelmesen szólalt fel, a már elhangzottakhoz néhány szükséges adatot fűzött, és kellőképpen megköszönte a rendezők derűs ötletességét. Külön kiemelte, mennyire szép, hogy befogadó országunk ilyen téren is megemlékezik az immigránsok magukkal hozott, szeretett kultúrájáról! Valóban figyelemreméltó ez a tisztelet és elfogadás kimutatása. Hiába, Argentína mindig is a tolerancia országa volt a bevándorlókkal, menekültekkel szemben.

Az előadás után még néhány örág együtt maradtunk. Beszélgettünk, söröztünk, ettünk, mintha minden egyes megosztott magyar alkalom a köztünk létező barátságot is ápolná, mélyitene.

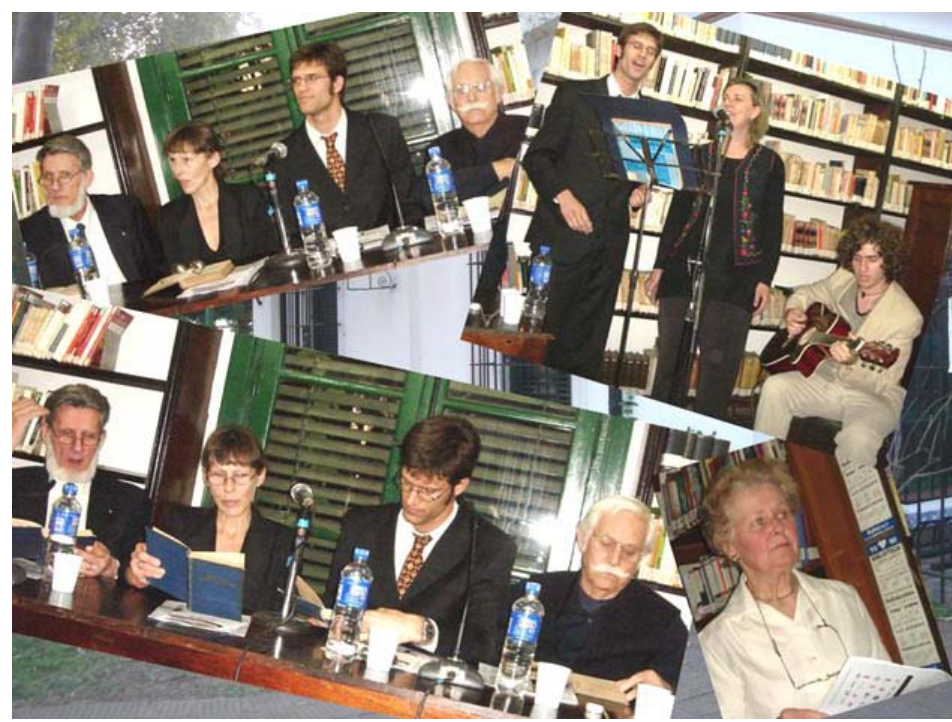
Mert pontosan így van ez megírva! Minél kevésbé széledünk szét, annál inkább erősödik a megmaradás is!

Zólyomi Kati

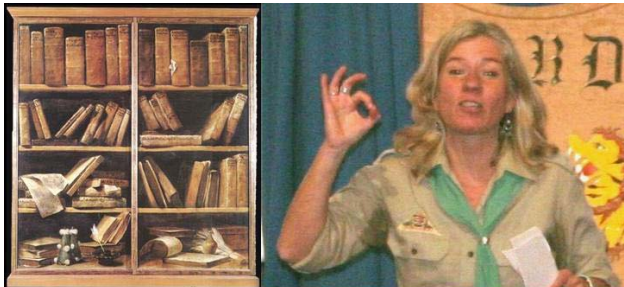
U.i.: Szerencsés körülmény, hogy előadásunk október hónapra esett, majdnem napra Madách 1864. október 5-én bekövetkezett halálévfordulóján. Palócföldön (Nógrád megyében) született 1823-ban, egy vagyonos középnemesi családban. Ismerte a kor nagy íróit, több nyelven olvasott, verseket és nagy irodalmi műveket írt. (*A civilizátor, Mózes*). Komoly kiábrándulások, családi tragédiák ültették el benne a nagy csalódásokat, s ennek eredményeként íródott meg a *Tragédia* is, amely kiemelkedő helyet foglal el a magyar irodalomban, szinte alapműnek is mondhatnánk. Fontos, mert elsősorban az emberrel, az ember problémáival, sorsának alakulásával, tulajdonságaival foglalkozik, éppen ezért ma is időszerű. Szokatlan műfaja egyedül Vörösmarty *Csongor és Tündéjéhez* hasonlít.

A Kárpát-medence ölében
Nagymagyarország földrajzilag is tökéletes egység

Zsuzsi íróasztaláról...

Lajtaváryné Benedek Zsuzsi cst. rovata

SZÓRAKOZZUNK A NYELVEKKEL

Valóban csodálatos a magyar nyelv. Erről egyre jobban meggyőződom. Ki az, ha nem egy magyar, aki tud egy egész mondatból egy egyetlen összetett szót alkotni, ráadásul főnevet, úgy, hogy ez a szó ne jelentsen abszolút semmit és mégis az égkerek világon minden főnevet helyettesíthessen?

Rájöttél, hogy melyik szóról beszélek? Ez az összetett szó a „**hogyhívják**”. Így, egyben szerepel az Értelmező Kéziszótárban. De nem ez az egyetlen. Van másik hasonló is, a „**hogymondják**”. Mind a kettő azonos a „micsodával” és az „izével”.

Arra gondoltam, hogy a magyaróra össze lehetne állítani egy kis párbeszédet ezeknek a gyakorlására. Így szólna:

- Tessék adni, kérem, egy olyan *hogyhívjákot*.
- Mit tetszik kérni?
- Hát, egy olyan *micsodát*. Abból a *hogymondjából* kérek egyet.
- Ebből?
- Nem, abból a másik *izéből*.

Az Értelmező Kéziszótár szerint „izé” azt a szót pótolja, amelyik nem jut eszünkbe. Nagyon hasznos szó, sokszor szükségünk van rá, például habozás esetén (nem szappanhabról van szó, sem tejszínhabról...). Habozásnak hívják a tétovázást, a bizonytalankodást.

- Izé... nem tudom.
- Izé... hadd gondolkozzam egy kicsit.
- Izé... habozok.

Például amikor a pesti rendőr előtt ott termett a tündér és azt mondta neki, hogy csak nyugodtan kívánjon valamit - és erre a rendőr kis habozás után azt válaszolta, hogy „Izé... Jónapot kívánok!”

Persze a humor mellett az ember elgondolkozik, hogy milyen sokszor nem találjuk a szavakat, gyér a szókinccsünk, nem ugrik be azonnal egy kifejezés magyarul - és akkor ezekkel a szavakkal helyettesítjük.

*

Szomorú tapasztalni, hogy kopik a nyelv. De tudunk ezen segíteni! Hogyan? Olvasással, nemcsak regényeket hanem verseket is. Menjünk el az irodalmi előadásokra, színdarabokra! Böngésszünk magyar cikkeket az Interneten! Ha rendszeresen szánunk erre időt, feltétlenül bővül a szókinccsünk. Például édesanyám előadásán két új szót tanultam: tudjátok-e mi a **condra**? És mi az **esztena**? Én nem tudtam. [Mi sem. Szerk.]

*

No, mesélek még valamit. Sok olyan szó létezik, amit úgy spanyolul mint magyarul egyformán írnak vagy ejtenek ki, illetve nagyon hasonlítanak egymáshoz. Ezek a szavak sokszor megtévesztik az embert és gyakran kellemetlenségeket okoznak, néha pedig nagy baj is lehet belőlük.

Vegyük például a spanyolul rosszul beszélő kedves magyar bácsit, aki becsönget a szomszédjához azzal, hogy „¿Me podría *presztar* el *létra*?” Mire aztán az előzőeken szomszéd megérti, hogy „Don Pista bácsi” nem egy betűt kér, hanem egy létrát, amin felmászhat megjavítani a háztetőt, addigra már kirámolta a fél lakását és Pista bácsi elé tárta az írógéptől kezdve mindenét, ami a betűkkel függhet össze.

Később Pista bácsi megvendégeli szomszédját, hogy viszonzozza kedvességét egy kis sajátkészítményű almáspitével és igazi magyar szilvapálinkával. Pista bácsinak van egy pulikutyája és a kutyaól fölött lóg egy plakát azzal a felírással, hogy „harapós”. Egy ilyen kedves nevű kutya („harapo” spanyolul rongyot jelent) arra készíti a kedves szomszéd Don José, hogy rögtön hozzányúljon a harapós kutyához, amelyet tudniillik nem rongynak hívnak, hanem (nem véletlenül) Kanócnak...

Másik helyzet:

Karcsi bácsit az öregotthonban (ahol ő az egyetlen magyar és hiányosan beszél spanyolul), társai „Cachivache”-nak hívják. Karcsi bácsi mindenkire mosolyog mit sem sejtve, hogy itt, Argentínában, a „cachivache” szó nem a „Karcsi bácsi”-t utánozza kissé elváltozott kiejtéssel, hanem valami lerobbant, semmirevaló ócskaság.

*

Gondolom mindenki tud ilyen történeteket. Ugye jókat lehet szórakozni a nyelvek világában? Mennyire gazdagok azok, akik több nyelven tudnak, mekkora kincs

„MAGYAR” ÉLETÜNK SZÍNEI

Budapesti tudósítók: Espinosané Dr. Benkő Teri cst. és Espinosa José Vicente st.

Bennünk is lappang ez az ősi nomád lélek?

Egy pár héttel ezelőtt összejöttünk néhányan, új mamák, papák. Három kis baba, akikkel spanyolul beszélnek, mert egy vagy mindkét szülő argentinai - venezuelai.

Előző hétvégén pedig Gorondi Palkó születésnapja alkalmával találkoztunk néhányan argentin magyarok és magyarok [l. képek 6.o.]. Mindkettőnk baráti körében nagyon sokan második (nem értéksorrendről van szó!) hazájukban laknak.

Mennyien vagyunk már itt mi, a „visszidálók”? Van köztünk, aki eredete után megy, van, aki családot alapít külföldön, aki jobb munka-pálya lehetőségekre vágyik, aki tanulni akar vagy tapasztalat után indul...

Elgondolkodtunk, miért is lett két emigránsokat tömegestül befogadó országból, mint Argentína és Venezuela, két-három generációra rá „emigrálókat gyártó” ország. Biztosan beszélhetnénk a politikai, gazdasági ill. biztonsági (vagy annak hiánya) helyzetről, de szerintünk más is van a pakliban.

Mit mondott a Haza Bölcső?

Deák Ferenc:

INTÉSEK AZ IFJÚSÁGHOZ

Eljött, igenis, az átalakulás időskora, még pedig eljött ezen időskornak legfontosabb szaka, amelyben nem csupán lelkesedésre, de még sokkal inkább hideg, komoly megfontolásra, fáradhatatlan munkásságra van szükség, mert hazánk legsúlyosabb idejét éli és oly ponton állunk, hol egyetlen hibás lépés a nemzetet visszavethetné és kifejlését veszélyeztethetné. A megfontolás és cselekvés nehezebb, mint az áldozni kész lelkesedés, amely az ifjú kornak kitűnő sajátsága, amely lelkesedést némelyek időjárástól tán szégyenleni is fognak, ámbár igaz marad, hogy aki férfi korában ifjúsága lelkesedését szégyenleni képes, az a hazát soha sem szereté. Ha nemzetünknek hibája eddigéle

miniHUFI hírek

Következő számunk izgalmas tartalmából:

- BOLDOG együttes két fontos fellépése
- A hagyományos évi AKADÁLYVERSENY különlegességei
- Készülődés a X. dél-amerikai magyar néptáncfalalkozóra
- Mit vár el egy ösztöndíjas az egyéves magyarországi élménytől?
- Magyar kincstár: FELVIDÉK!
- Miért nevelünk tovább cserkészvezetőket? VK-táborok Buenos Airesben
- ÁLOMGYÁR új színdarabjai közelednek...
- Argentin-magyar néptáncosok Erdélyben (Ugry Viktor írása)
- In memoriam Balla Antal (Marossszék, Erdély): a hagyományörzés csúcsán

HUNGÁRIA
MAGYAR EGYESÜLET

Pje. Juncal 4250
(1636) Olivos
4799-8437 4711-0144

ELNÖK: ZÖLDI MÁRTON mzoldi@dls-argentina.com.ar
Vezetőségi gyűlések a hó 1., 3. és 5. szerdáján.
Választmány: Páros hónapok 3. szerdáján.
Titkárság: Rugonyi Attila
hungariabuenosaires@gmail.com

Szerda, csütörtök, péntek 19.30 - 21.30 / szombat 15 - 18 óra
Étterem: Hétköznap (hétfő kivételével) 18-tól éjfélig
Hétfőn ebéd és vacsora. Asztalfoglalás Sr. Omar

egy nyelv! Ne vonjuk meg ezt a kincset gyermekeinktől. Tanítsuk őket magyarul! És küldjük őket a ZIK-be! Erdemes!

Ami az íróasztalon maradt:

„A nyelv az ember vallomása. Ez különbözteti meg az állatoktól. Leheletével beszél, a lélegzésével, amelyet az ősnépek *lélek*-nek hívtak. Kétségtelen, hogy sok esetben szolgálja őt a nyelv, de sok esetben ő maga szolgálja a nyelvet, ezt a titokzatos valóságot, amelyben legmélyebb ember volta tárul ki.” **Kosztolányi Dezső**

Ki olvasta el közületek Herczeg Ferenc „Pogányok” című könyvét? (Ajánlom! Kitűnő könyv). [Kölcsönvehető a HKK-ból! Szerk.]

A főszereplő egy papnak nevelt fiatalember, aki szíve mélyén érzi a pusztá hívását, a szabadság és a nomád élet csalogatását.

Lehetséges, hogy bennünk is lappang ez az ősi, nomád lélek? Guggolva várja az alkalmas pillanatot, és amikor feláll és felszólít - már nem lehet neki hátat fordítani. Kitor egy útrakész kalandvágy...

Miért döntöttek a nagyszüleink a disszidálás mellett? Miért vannak, akik egy hasonló tény előtt maradnak, mások pedig mennek-menekülnek? Nem tudjuk...

Az biztos, hogy ezek a képen látható babák már világpolgárok, két ill. három nemzetiségük van. Örök nomádok. A többnyelvűség nem is kérdés, nekik lesz anyanyelvük, apanyelvük és országnyelvük.

Szeretnénk azt hinni, hogy ősi nomád-felfedező elődeink ereje valahol tovább él.

*

Emlékszem mikor a nagymamám mesélte, hogy a többszörös költözködést úgy vészelték át, hogy „ez most otthon”-jelszó szerint éltek. Most már én is egyetértek ezzel.

Mi, országtól, várostól függetlenül, ott vagyunk *otthon*, ahol a szívünk és a családuknak van.

José Vicente és Teri

b.-j., fősor: Irina Berezovska (Ukrajna), Edwin Tomás Sarraute Zuleta (Venezuela, Spanyolország), Anastasia Sarraute Berezovska (karban), José Vicente Espinosa Zavarce (Venezuela), Ignacio José Espinosa Benkő, István Sarkádi (Magyarország), Nádor Sarkádi Diego (karban) és Adriana Diego (Venezuela, Spanyolország, Magyarország); lent: Alexandra Mirabal Mandola (Venezuela, Magyarország) és Teresa Benkő (Argentína, Magyarország)

az vala, hogy lelkesedésben bővelkedett, de a cselekvés órájában nélkülözte a hideg megfontolást, nélkülözte a csüggedhetetlen fáradozást, amely nélkül pedig sikert érni nem lehet, itt az idő e fogyatkozásból kitisztulni. S e komoly megfontolás egyik legszükségesebb szövetségese a türelem egymás személye, egymás vélekedése iránt, amely ismét csak úgy létezhet, ha kerüljük a gyanúsítgatást, mint amely - akár az egyik, akár a másik féltől ered - a legundokabb, a legocsmányabb vétek, amelyet valaki a haza ellen elkövethet. Kerülje ezt egy rész úgy, mint a másik; legyünk gyanú nélkül egymás iránt, lakjanak szeretet, bizodalom és türelem szívünkben. És ne csüggedjünk soha ama komoly és hideg megfontolásban, azon hosszas és fárasztó munkásságban, amelyet a haza érdekei tőlünk igénylenek, s amelyek haladási működésünk sikerét egyedül biztosíthatják. Éljen a haza, éljen minden jó hazafi, éljetek ti, fiatal barátim, akikben van a haza jövője, és valósítsátok a reményeket, amelyeket ébresztetek.

(1841. november 28)

SZEMELVÉNYEK A HKK KÖNYVTÁR KATALÓGUSÁBÓL

(összeállítja Kádárné Bonta Anikó)
Club Hungaria - Pje. Juncal 4250, 1.em., Olivos - 4799-8437 Nyitva **péntekenként** 19 - 21 óráig

- 124 Morley, Christopher: Kitty
- 341 Kohlrausch, Robert: A holt tavon
- 557 Komáromi János: Őszi harmat után
- 624 Mann, Thomas: Királyi fenség
- 992 Heller, Frank: Három gyilkos belép
- 1251 Babson Lane, Naomi: Szegény kis Barackvirág (kínai regény)
- 2212 Knittel, John: Therese
- 2530 Rémy, Pierre Jean: Maria Callas
- 2654 Kosáryné Réz Lola: Leányfurfang
- 2690 Halász Zoltán: A kancellár esténként a császárnál teázik
- 2974 Drasche-Lázár Alfréd: Az az átkozott pénz
- 4340 Alsvang: Beethoven
- 4393 Wouk, Herman: Zendülés a Caine hadihajón
- 4464 Az Érdekes újság dekameronja. Száz magyar író
- 4545 Kalavszky Györgyi: Ludovika-Album (1808-1944)
- 4671 Ambrus Zoltán: Budapesti mesék
- 5063 Esterházy Péter: Javított kiadás. Harmonia Caelestis folyt.
- 5185/6 Surányi Miklós: A csodavárók. I.-II.
- 5203 Benke József: Az arabok története
- 5274 Kristó Gyula - Makk Ferenc: Az Árpád-házi uralkodók

En castellano:

- S-247 Móricz, Zsigmond: Pajarito del cielo. Relatos
- S-254 Brion, Marcel: Vida de Atila
- S-274 Rebecchi, Eva: El Hotel de la Última Estación

Videokazetták:

- VK-84 Charley nénye (zenés vígjáték)
- VK-192 Amiről a kövek mesélnek (történelmi városok)
- VK-325 A magyar konyha klasszikus ételei (szakácskönyv)